

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 3 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 40/10, 46/10 i 06/13) i člana 117 stav 4 Zakona o platnom prometu („Službeni list Crne Gore“, br 62/13), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 10.11.2014. godine, donio je

ODLUKU
o sopstvenim sredstvima institucija za elektronski novac

I. OSNOVNA ODREDBA

Član 1

Ovom odlukom propisuju se bliži uslovi i način izračunavanja sopstvenih sredstava koje je institucija za elektronski novac dužna da održava radi sigurnog i stabilnog poslovanja, odnosno ispunjavanja obaveza prema svojim povjericima.

II. IZRAČUNAVANJE SOPSTVENIH SREDSTAVA

Sopstvena sredstva

Član 2

Sopstvena sredstva institucije za elektronski novac predstavljaju zbir osnovnog i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke iz člana 9 ove odluke.

Osnovni kapital

Član 3

Osnovni kapital institucije za elektronski novac predstavlja zbir elemenata osnovnog kapitala institucije za elektronski novac iz stava 2 ovog člana, umanjen za zbir odbitnih stavki iz stava 3 ovog člana.

Elementi osnovnog kapitala institucije za elektronski novac su:

- 1) uplaćeni akcionarski kapital po nominalnoj vrijednosti, isključujući kumulativne povlašćene akcije (za instituciju za elektronski novac koja je akcionarsko društvo), odnosno uplaćeni udjeli (za instituciju za elektronski novac koja je društvo sa ograničenom odgovornošću);

- 2) naplaćene emisione premije, isključujući emisione premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija (za akcionarsko društvo), odnosno iznos uplaćen iznad nominalne vrijednosti pri uplati udjela (za društva sa ograničenom odgovornošću);
- 3) rezerve koje su formirane na teret dobiti nakon njenog oporezivanja (zakonske, statutarne i druge rezerve);
- 4) neraspoređena dobit iz prethodnih godina za koju je skupština akcionara (za akcionarsko društvo), odnosno nadležni organ institucije za elektronski novac koja je društvo sa ograničenom odgovornošću, donijela odluku da bude uključena u osnovni kapital, umanjena za porez na dobit i druge očekivane troškove;
- 5) iznos dobiti u tekućoj godini, ukoliko su ispunjeni sljedeći uslovi:
 - skupština akcionara, ili odbor direktora uz ovlašćenje skupštine akcionara (za akcionarsko društvo), odnosno nadležni organ institucije za elektronski novac koja je društvo sa ograničenom odgovornošću, donio je odluku da se dobit koja se ostvari u tekućoj godini, u ostvarenom ili manjem iznosu, rasporedi u rezerve, povećanje kapitala, za pokriće gubitaka iz prethodnih godina i/ili u neraspoređenu dobit, iskazano u procentima;
 - dobit je umanjena za pripadajući porez na dobit i druge očekivane troškove,
 - postojanje dobiti je potvrdio spoljnji revizor,
 - institucija za elektronski novac je dobila saglasnost Centralne banke za uključivanje dobiti u osnovni kapital.

Odbitne stavke pri izračunavanju osnovnog kapitala institucije za elektronski novac su:

- 1) gubitak iz prethodnih godina;
- 2) gubitak iz tekuće godine;
- 3) nematerijalna imovina u obliku goodwilla, licenci, patenata, zaštitnih znakova i koncesija;
- 4) nominalni iznos stečenih sopstvenih akcija, isključujući kumulativne povlašćene akcije (za akcionarsko društvo), odnosno stečenih sopstvenih udjela (za društvo sa ograničenom odgovornošću);
- 5) nerealizovani gubitak po osnovu vrijednosnog usklađivanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, po fer vrijednosti.

Uslovi za uključivanje u osnovni kapital

Član 4

Institucija za elektronski novac može u osnovni kapital uključiti pojedine elemente osnovnog kapitala ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) za vrijeme poslovanja institucije za elektronski novac ti elementi bezuslovno, neodložno i u cjelosti stoje na raspolaganju za pokriće rizika ili gubitaka;
- 2) u slučaju otvaranja stečajnog postupka odnosno pokretanja postupka likvidacije institucije za elektronski novac ti elementi u cjelosti i bez ograničenja stoje na raspolaganju za podmirenje gubitaka institucije za elektronski novac nakon što su izmirene obaveze prema svim drugim povjeriocima institucije za elektronski novac;
- 3) ti elementi su umanjeni za očekivani iznos poreske obaveze.

Dopunski kapital

Član 5

Dopunski kapital institucije za elektronski novac predstavlja zbir elemenata dopunskog kapitala iz stava 2 ovog člana, umanjen za zbir odbitnih stavki iz stava 3 ovog člana.

Dopunski elementi sopstvenih sredstava koji se uključuju u dopunski kapital institucije za elektronski novac su:

- 1) nominalni iznos uplaćenih povlašćenih kumulativnih akcija (za akcionarska društva);
- 2) naplaćene emisije premije po osnovu kumulativnih prioritetnih akcija (za akcionarska društva), odnosno iznos uplaćen iznad nominalne vrijednosti pri uplati udjela (za društva sa ograničenom odgovornošću);
- 3) subordinisani dug za koji su ispunjeni uslovi iz člana 6 ove odluke;
- 4) hibridni instrumenti, za koje su ispunjeni uslovi iz člana 7 ove odluke;
- 5) revalorizacione rezerve za nepokretnosti u vlasništvu institucije za elektronski novac.

Odbitne stavke pri izračunavanju dopunskog kapitala su:

- 1) stečene sopstvene povlašćene kumulativne akcije (za akcionarska društva);
- 2) potraživanja i potencijalne obaveze obezbijeđeni hibridnim instrumentima ili subordinisanim dugom institucije za elektronski novac do iznosa u kojem su ti instrumenti uključeni u dopunski kapital.

Subordinisani dug

Član 6

Subordinisani dug se može uključiti u dopunski kapital ako:

- 1) je dug u cjelosti uplaćen;
- 2) je dug neobezbijeđen, odnosno isti ne garantuje plaćanje po tom dugu sopstvenim jemstvom, hipotekom ili na bilo koji drugi način;
- 3) je u slučaju stečaja, odnosno likvidacije institucije za elektronski novac, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima;
- 4) se dug može koristiti samo za isplatu potraživanja povjerilaca u stečajnom postupku, odnosno postupku likvidacije institucije za elektronski novac;
- 5) se isplata duga povjeriocima ili otkup od same institucije za elektronski novac prije dospelja mogu izvršiti samo:
 - u slučaju pretvaranja subordinisanog duga u akcije, isključujući kumulativne povlašćene akcije (za akcionarska društva), odnosno u udjele (za društva sa ograničenom odgovornošću),
 - u drugim slučajevima, uz saglasnost Centralne banke, ako isplata duga ne pogoršava pokazatelje adekvatnosti kapitala institucije za elektronski novac;
- 6) je rok dospelja duga unaprijed određen i duži od pet godina računajući od dana uplate.

Ukoliko je ugovoreno vraćanje subordinisanog duga u ratama, taj dug se može tretirati kao element dopunskog kapitala samo ako prva rata dospijeva za vraćanje u roku dužem od pet godina.

Prilikom izračunavanja dopunskog kapitala institucija za elektronski novac je dužna da ukupni iznos subordinisanog duga umanjuje za po 20% početkom svake od posljednjih pet godina koje prethode ugovorenom roku dospelja duga.

Hibridni instrumenti

Član 7

Hibridni instrument se može uključiti u dopunski kapitala ako:

- 1) je instrument izdala institucija za elektronski novac sa namjerom da ga uključi u dopunski kapital;
- 2) je obaveza po tom instrumentu u cjelosti uplaćena;
- 3) je instrument neobezbijeđen, odnosno institucija za elektronski novac ne garantuje plaćanje po tom instrumentu sopstvenim jemstvom, hipotekom ili na bilo koji drugi način;
- 4) je instrument u cjelosti, bezuslovno i bez odlaganja raspoloživ za pokriće gubitaka;
- 5) je, u slučaju stečaja, odnosno likvidacije institucije za elektronski novac, dug podređen drugim obavezama i isplaćuje se tek nakon podmirenja obaveza prema drugim povjeriocima;
- 6) je rok dospelja duga unaprijed određen i duži od pet godina računajući od dana uplate;

- 7) isplata povjericima ili otkup od same institucije za elektronski novac prije dospelja nijesu mogući, osim u slučaju pretvaranja ovog instrumenta u akcije institucije za elektronski novac (za akcionarska društva), odnosno udjele (za društva sa ograničenom odgovornošću), isključujući povlašćene kumulativne akcije;
- 8) u slučaju da nivo sopstvenih sredstava padne ispod zakonom propisanog nivoa, institucija za elektronski novac ne može, do postizanja propisanog nivoa sopstvenih sredstava isplaćivati kamate, naknade i druge prinose po osnovu tog instrumenta; i
- 9) u roku od 90 dana od dana kada se utvrdi da je iznos sopstvenih sredstava pao ispod iznosa koji predstavlja 75% propisanog iznosa, ne poveća sopstvena sredstva do propisanog nivoa, institucija za elektronski novac pretvara taj instrument u akcije (za akcionarska društva), odnosno udjele (za društva sa ograničenom odgovornošću), koji se uključuju u osnovni kapital institucije za elektronski novac.

Ukoliko je za hibridni instrument ugovorena obaveza institucije za elektronski novac da svoje obaveze po tom instrumentu plaća u ratama, taj instrument se može tretirati kao element dopunskog kapitala, samo ako prva rata dospijeva za plaćanje u roku dužem od pet godina.

U posljednjoj godini prije dospelja hibridni instrument se ne uračunava u dopunski kapital institucije za elektronski novac.

Razmjere pri izračunavanju sopstvenih sredstava

Član 8

Institucija za elektronski novac je dužna da se pri izračunavanju sopstvenih sredstava pridržava sljedećih razmjera:

- 1) ukupni iznos dopunskog kapitala ne smije prelaziti iznos osnovnog kapitala institucije za elektronski novac;
- 2) ukupni zbir subordinisanog duga i kumulativnih povlašćenih akcija ne smije prelaziti 50% osnovnog kapitala.

Odbitne stavke od sopstvenih sredstava

Član 9

Odbitne stavke od sopstvenih sredstava institucije za elektronski novac su:

- 1) direktna ili indirektna ulaganja u drugu instituciju za elektronski novac, banku ili drugu kreditnu ili finansijsku instituciju u iznosu većem od 10 % kapitala tih institucija;

- 2) ulaganje institucije za elektronski novac u subordinisani dug i hibridne instrumente druge institucije za elektronski novac, banke ili druge kreditne ili finansijske institucije, u kojoj institucija za elektronski novac ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala te institucije;
- 3) ukupni iznos direktnih ili indirektna ulaganja u druge institucije za elektronski novac, banke ili druge kreditne ili finansijske institucije u iznosu do 10% njihovog kapitala i ulaganja u subordinisani dug i hibridne instrumente koja nijesu obuhvaćena tačkom 2) ovog stava, ukoliko prelazi 10% iznosa sopstvenih sredstava institucije za elektronski novac, prije umanjenja koja se vrše u skladu sa ovim članom odluke;
- 4) direktna ili indirektna ulaganja institucije za elektronski novac u akcije društva za osiguranje, društva za reosiguranje ili osiguravajuće holding kompanije u iznosu većem od 10% kapitala tog društva, odnosno kompanije;

Odbitne stavke iz stava 1 ovog člana oduzimaju se od osnovnog i dopunskog kapitala tako što se 50% ukupnog iznosa odbitnih stavki oduzima od osnovnog kapitala, a 50% od dopunskog kapitala institucije za elektronski novac.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, ukoliko je 50% ukupnog iznosa odbitnih stavki veće od iznosa dopunskog kapitala, razlika iznad iznosa dopunskog kapitala se oduzima od osnovnog kapitala.

Ulaganja institucije za elektronski novac iz stava 1 tač. 1 do 3 ovog člana institucija za elektronski novac nije dužna da tretira kao odbitnu stavku pri izračunavanju dopunskog kapitala, ukoliko su ta ulaganja privremenog karaktera i institucija za elektronski novac ih drži radi pružanja finansijske pomoći u cilju reorganizacije ili popravljavanja finansijskog stanja lica na koja se ta ulaganja odnose.

U slučaju tretmana ulaganja na način iz stava 4 ovog člana institucija za elektronski novac je dužna da o tome bez odlaganja obavijesti Centralnu banku i dostavi dokumentaciju kojom se dokazuje ispunjenost uslova za isključivanje tog ulaganja iz obračuna dopunskog kapitala.

Institucija za elektronski novac ne može uključivati u sopstvena sredstva:

- 1) dobit i gubitak po osnovu obaveza vrednovanih po fer vrijednosti koji proizilaze iz promjena kreditnog rejtinga institucije za elektronski novac;
- 2) rezerve za hedžing novčanog toka prethodno vrednovane po amortizacionom trošku i hedžing novčanog toka koji se odnosi na neplanirane transakcije;
- 3) nerealizovanu dobit od investicione imovine i finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju.

Uslovi za uključivanje subordinisanog duga i hibridnog instrumenta u dopunski kapital

Član 10

Institucija za elektronski novac može subordinisani dug i hibridni instrument uključiti u dopunski kapital samo ukoliko Centralnoj banci dostavi dokaz da su za uključivanje subordinisanog duga, odnosno hibridnog instrumenta u dopunski kapital ispunjeni odgovarajući uslovi iz čl. 6 i 7 ove odluke.

III. MINIMALNI ZAHTJEVI ZA SOPSTVENIM SREDSTVIMA

Miminalni iznos sopstvenih sredstava

Član 11

Sopstvena sredstva institucije za elektronski novac za djelatnost izdavanja elektronskog novca, izračunata u skladu sa čl. 2 do 10 ove odluke, ne smiju biti manja od 2% prosječnog elektronskog novca u opticaju.

Prosječnim elektronskim novcem u opticaju, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se prosječan ukupni iznos finansijskih obaveza koje se odnose na izdati elektronski novac na kraju svakog kalendarskog dana tokom prethodnih šest kalendarskih mjeseci, izračunat prvog kalendarskog dana svakog kalendarskog mjeseca i primijenjen za taj kalendarski mjesec.

Pored sopstvenih sredstava iz stava 1 ovog člana, institucija za elektronski novac koja pruža platne usluge koje nijesu povezane sa izdavanjem elektronskog novca, dužna je da, pored minimalnog iznosa sopstvenih sredstava iz stava 1 ovog člana, ima i dodatni iznos sopstvenih sredstava, koji je najmanje jednak iznosu sopstvenih sredstava koji moraju da imaju platne institucije u skladu sa Zakonom o platnom prometu ("Službeni list CG", br.62/13) – (u daljem tekstu: Zakon o platnom prometu) i odlukom kojom se uređuje izračunavanje sopstvenih sredstava platnih institucija.

Sopstvena sredstva institucije za elektronski novac ni u jednom trenutku ne smiju biti manja od iznosa minimalnog osnivačkog kapitala institucija za elektronski novac utvrđenog članom 116 stav 1 Zakona o platnom prometu ili zbira iznosa sopstvenih sredstava iz st. 1 i 3 ovog člana, u zavisnosti koji je iznos veći.

Izuzeci

Član 12

Centralna banka može, na osnovu ocjene upravljanja rizicima, baze podataka o upravljanju rizicima i mehanizama za funkcionisanje sistema interne kontrole, zahtijevati od institucije za elektronski novac da poveća sopstvena sredstva do 20% u odnosu na iznos izračunat u skladu sa ovom odlukom, kao i odobriti instituciji za elektronski novac smanjenje iznosa sopstvenih sredstava do 20% u odnosu na iznos izračunat u skladu sa ovom odlukom, s tim da iznos sopstvenih sredstava institucije za elektronski novac ni u jednom trenutku ne smije biti niži od minimalnog iznosa osnivačkog kapitala institucije za elektronski novac iz člana 116 stav 1 Zakona o platnom prometu.

IV. ZAVRŠNA ODREDBA

Stupanje na snagu

Član 13

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od 09. januara 2015. godine.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

O. br. 0101-4014/63-9
Podgorica, 10.11.2014. godine

**PREDSJEDAVAJUĆI
GUVERNER,**

mr Milojica Dakić, s.r.